

Til: Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Fra: HLF (Hørselshemmedes Landsforbund)
Dato: 25.02.2019

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 66 000 medlemmer. 14,5 % av Norges befolkning over 20 år¹ har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen av hørselshemmede er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Anslag viser at det i 2020 vil være om lag en million nordmenn som vil ha en hørselsutfordring².

Høring – ny forskrift om råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom
HLF synes det er positivt at regjeringen setter søkelys på deltagelse og medvirkning i samfunnet. Vi er likevel bekymret for at forslaget til ny forskrift for råd for personer med nedsatt funksjonsevne er for lite utfyllende og at det ikke viderefører viktige momenter fra gjeldende forskrift. HLF mener forskriften må suppleres med et rundskriv som bygger på Rundskriv Q21/2012³, da det vil ha mer tyngde enn Regjeringens forslag om en veileder.

At Regjeringen foreslår en lite utfyllende forskrift kan åpne opp for mange ulike tolkninger og variasjoner av brukerråds betydning og arbeid fra kommune til kommune. Norge har ratifisert FN-konvensjonen for personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) og har forpliktet seg til å ivareta funksjonshemmedes rettigheter på alle områdene i samfunnet. HLF mener det er naturlig at det henvises til CRPD i forskriften, ettersom dette er et av de viktigste dokumentene som stadfester funksjonshemmedes rett til deltakelse.

§ 1 Formål

I forskriftens paragraf § 1 bokstav står det at det skal sikres en bred, tilgjengelig og åpen medvirkning fra personer med funksjonsnedsettelse gjennom rådet for personer med funksjonsnedsettelse i saker som angår dem. HLF mener §1 er alt for svakt formulert og ber derfor om at dagens lovtekst videreføres fordi denne i tillegg definerer hvilke saksområder rådet skal jobbe med.

§ 1. Kommunane og fylkeskommunane skal sørge for at menneske med nedsett funksjonsevne blir sikra open, brei og tilgjengeleg medverknad i arbeidet med saker som er særleg viktige for menneske med nedsett funksjonsevne. Dette gjeld mellom anna tilkomst, arbeid mot diskriminering på grunnlag av nedsett funksjonsevne og tenester for menneske med nedsett funksjonsevne.

Dette utdypes også i dagens rundskriv punkt 1.2.

---

¹ Engdahl B, Tambs K, Borchgrevink HM, Hoffman HJ. Screened and unscreened hearing threshold levels for the adult population: Results from the Nord-Trøndelag Hearing Loss Study. *Int J Audiol.* 2005; 44, 213-230.

http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trg=Content_6496&Main_6157=6263:0:25,6102&MainContent_6263=6496:0:25,6109&Content_6496=6178:5:0246:25,6109:0:6562:14:::0:0

² Hearing impairment among adults (HIA). Oslo: Senter for medisinsk metodevurdering, Sintef – a report of a joint project, 2001

³ Barne-, Likestillings og Inkluderingsdepartementet (2012). Om lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne m.m. Rundskriv Q-21/2012. https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/bld/frl/q21_2012_rundskriv_a4_web.pdf

§ 2 Oppgaver

I § 2 står det ingenting presist om hvilke oppgaver rådet skal behandle. I høringsnotatet pkt. 3.10 (siste setning i 1. avsnitt står det at: «Som rådgivende organ vil rådernes fokus være mot saker på et overordnet nivå; blant annet budsjett og kommunale planer.» HLF mener dette kan virke begrensende og at en presisering av oppgaver derfor må på plass.

Vi mener også at §2 bør bygge på §1. Som beskrevet i § 1 bør rådet for personer med nedsatt funksjonsevne behandle saker som tilkomst, arbeid mot diskriminering på grunnlag av nedsett funksjonsevne og tjenester for menneske med nedsett funksjonsevne. Men rådet må også kunne ta opp saker som handler om «forhold innfor plan- og bygningssektoren, samferdsel, barnehage, arbeid, skule, kultur, idrett, friluftsliv, helse og pleie- og omsorgstenestene.» Slik det står i dagens rundskriv punkt 1.2 saksområde.

HLF mener at rådene skal ha mulighet til å ta opp enkeltsaker, da slike saker ofte setter presedens for samfunnsutviklingen.

Videre er det viktig at det kommer på plass regler om når rådene skal involveres, slik at prinsippet om tidlig involvering etterleveres. HLF foreslår at det i forskriften står at rådene skal konsulteres etter første behandling av saken i kommunestyret eller fylkesting, og alltid i god tid før saken anses som ferdigbehandlet.

HLF mener at en av rådets oppgaver er å være synlig for innbyggerne, slik at rådet blir en mer aktiv deltager i samfunnet.

§ 3 Sammensetning og organisering

CRPD stadfester at personer med nedsatt funksjonsevne skal inkluderes og ha mulighet til å uttale seg i saker som angår dem. HLF ber derfor om at det i forskriften presiseres at rådet må være ledet av personer med nedsatt funksjonsevne og at politikere i rådet kun har en konsulterende rolle.

Et råd som ikke har kompetanse på hvordan de skal behandle saker, svekker det demokratiske prinsippet med å ha et slikt råd. Etter som medlemmene i rådet regnes som folkevalgte etter den nye kommunelovens §5-1 mener HLF at rådet skal ha den samme folkevalgtoppplæringen som politikerne og oppnevnes på et tidspunkt slik at dette lar seg gjennomføre.

HLF mener at det i forskriften også må fastsettes at rådet må ha eget budsjett, slik at de kan gjennomføre de aktiviteter som kreves for å oppfylle sin samfunnsrolle.

I forslaget til forskrift står det at kommunestyret og fylkestinget velger mandat for rådene. HLF mener mandatet først og fremst bør fremkomme av forskriften, slik at rådernes virke blir klart definert uavhengig av hvilke politikere som er valgt. En annen fordel med å ha mandatet klart definert i forskriften er at rådene blir så like som mulig over hele landet.

§ 4 Felles råd for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne

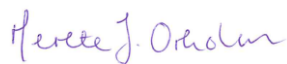
Ettersom det nå vil være tre ulike grupper som skal drive medvirkningsarbeid mener HLF det er viktig at rådene holdes separat. Vi mener dette er viktig for å sikre at innspillene fra personer med nedsatt funksjonsevne kommer fra hele gruppen de representerer. Dette omfatter både unge og eldre med funksjonshemming. Bare på den måten vil råden besitte et mangfold av perspektiver på hvordan samfunnet skal bli bedre. HLF mener et felles råd vil komme på bekostning av dette.

HLF ber om:

- 1. At oppgavene rådet for personer med nedsatt funksjonsevne skal behandle er klart definerte og omfatter alle samfunnsområder.**
- 2. At prinsippet om tidlig involvering i saker overholdes.**
- 3. At rådene får lik opplæring som de politisk folkevalgte.**
- 4. At politikerne som sitter i rådet ikke skal være rådsledere, men kun ha en rådgivende rolle.**
- 5. At rådene får et eget budsjett.**
- 6. At de tre rådene holdes separat.**

Takk for at vi får komme med våre innspill. Lykke til videre med arbeidet.

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund)

Merete J. Orholm

Politisk sjef

Niklas Didrik Hellum

Interessepolitisk rådgiver